

Tájékoztató az óvodai felvételi kérelem aláírásáról

A gyermekek életpályájának (pl.: óvoda) megválasztása tekintetében a gyermek képességeinek figyelembevételével a szülő(k) (ha a kiskorú gyámság alatt áll, a gyám) közösen döntenek el, hogy a gyermek melyik köznevelési intézménybe kerüljön. **A szülő(k) közös felelőssége tehát a gyermek életpályájának megválasztása, az azzal kapcsolatos megegyezés, együttműködés.**

I. A jelentkezési lapok aláírására vonatkozó általános szabályok:

Az óvodai beíratás esetén a felvételi kérelmet kötelezően alá kell írnia:

- mindkét szülőnek vagy gyámnak
- családba fogadás esetén a szülőknek együtt kell működni a gyámmal

II. A felvételi kérelem aláírására vonatkozó szabályok elvált vagy különélő szülők esetében:

Amennyiben a gyermek feletti szülői felügyeleti jogot (akár a szülők megállapodása, akár a bíróság döntése alapján) kizárólag csak az egyik szülő gyakorolja, attól még a másik szülőt a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekből – például a gyermek óvodai nevelés, életpályájának megválasztása során hozandó döntésből – nem lehet kizárni. A szülők a gyermek óvodaválasztása tekintetében közösen gyakorolják a jogaikat.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy annak ellenére, hogy a szülői felügyeleti jogot (a felek megállapodása vagy bírósági döntés alapján) csak az egyik szülő gyakorolja, attól főszabályként, **a másik szülőt is megilleti a döntési jogosultság a gyermek óvodakezdését illetően, vagyis a felvételi kérelem benyújtásánál az ő aláírására is szükség van.**

Amennyiben az egyik szülő szülői felügyeleti jogát (a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések, így a gyermek életpályája, óvodakezdése tekintetében) a bíróság erre irányuló döntésében korlátozta vagy vonta el, illetve jelen Tájékoztató III. pontjában megjelölt esetek állnak fenn, nem kell az érintett szülő aláírása.

III. Mikor nincs szükség a másik szülő aláírására?

A másik szülő aláírása csak abban az esetben hagyható el a felvételi lapokról,

- ha a szülői felügyeletet a bíróság **megszüntette**
- ha a szülői **felügyeleti joga szünetel** a cselekvőképtelensége vagy korlátozott cselekvőképessége okán
- ha a másik szülő **ismeretlen helyen tartózkodik**
- ha a másik szülő **jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott** (pl. büntetvégrehajtási intézetben tölti a büntetését és az ítélet így rendelkezett)
- ha a másik szülő **elhunyt**
- ha a születési anyakönyvi kivonaton **fiktív szülő** van feltüntetve.

IV. Kell-e igazolni, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség?

Igen. Azt a tényt, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség, mindig a szülői felügyeletet gyakorló – a felvételi lapokat egyedül aláíró és benyújtó – szülőnek kell hitelt érdemlően bizonyítania.

V. Pótolhatja-e a másik szülő aláírását az új élettárs, illetve házastárs aláírása?

Nem. A szülői felügyeleti jogokat – ideértve a gyermek nevelésével és az életpályájával kapcsolatos jogokat – az apaság/anyaság ténye, vagy az örökbefogadás keletkezteti, ezt nem befolyásolja a szülő ismételt házasságkötése.

VI. Hogyan igazolható az ismeretlen helyen tartózkodás ténye?

Az ismeretlen helyen való tartózkodás tényének megállapítása a **gyámhivatali eljárás keretében kezdeményezhető**. Azt a tényt, hogy a szülő ismeretlen helyen tartózkodik, határozatban kell megállapítani. Az ismeretlen helyen való távollét megállapítását

- az Országos Rendőr-főkapitányság honlapján közzétett közérdekből nyilvános körözési adat,
- a lakcímkivonat,
- az ismeretlen helyre távozást tanúsító külföldi okirat,
- egyéb, hitelt érdemlő

okirat alapozza meg.

VII. Mi a teendő, ha vita van a szülők között a gyermekük óvodaválasztását illetően?

Ha a gyermek életpályáját (óvodakezdését) illetően akár az együtt, akár a különélő szülők között, akár a szülő és a gyermek között vita van, a köztük lévő **vita eldöntése a gyámhivatali hatáskörbe tartozik**.

A gyámhivatal döntését bármelyik szülő kérheti. A gyámhatóság eljárása során a felek együttműködésének előmozdítására és a gyermek érdekeinek érvényesítésére törekszik. Az eljárás során a gyámhatóság vizsgálja és mérlegeli a gyermek képességeit, eddigi tanulmányait és eredményeit, valamint egészségi állapotát. A döntéshozatalnál feltétlenül figyelembe kell venni a gyermek adottságait, testi és értelmi képességét, érdeklődési körét, fejlettségét, teherbírását stb.

Fontos megjegyezni, hogy **az óvodás korú gyermek esetében az összes körülmény mérlegelését követően a köznevelési intézményről (óvoda) a rendelkezésére álló adatok alapján a gyámhivatal hoz döntést**. A szülők közötti egybehangzó nyilatkozatot a gyámhatóság határozata pótolja! *Ptk. 4:153. § (2) bekezdése szerint: A gyermek képességei figyelembevételével a szülők és a gyermek közösen döntenek el, hogy a gyermek milyen életpályára készüljön.*

VIII. Mi a teendő, ha a másik szülő nem hajlandó aláírni a felvételi lapokat?

Ezt az esetet úgy kell tekinteni, mintha a szülők között a gyermek életpályája vonatkozásában vita lenne. Ebben az esetben is a gyámhatósághoz kell fordulni, a másik szülő aláírását a gyámhatóság határozata fogja pótolni.

IX. Mi a teendő, ha a másik szülő huzamosabb ideig külföldön tartózkodik, a felvételi lapokat személyesen nem tudja aláírni?

Fontos megjegyezni, hogy a huzamosabb külföldi tartózkodás ténye, nem jelenti egyúttal azt is, hogy a szülő a jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott. A felvételi kérelmet tehát a huzamosan külföldön tartózkodó szülőnek is alá kell írnia.

A huzamosan külföldön tartózkodó szülő aláírását a külföldön tartózkodó szülő által a másik szülő részére adott, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata (meghatalmazása) pótolhatja.

Amennyiben a külföldön tartózkodó szülő a felvételi kérelmet nem tudja aláírni, abban az esetben javasoljuk, hogy az előző bekezdésben megjelölt nyilatkozata (meghatalmazása) – a teljes bizonyító erejű magánokiratra előírt formai követelményeken túl – tartalmazza az alábbiakat:

„Alulírott(név) (anyja neve: születési helye, ideje: külföldi tartózkodási helye:), mint..... (név) (anyja neve: születési helye, ideje:) jelentkező (a továbbiakban: Jelentkező) szülője meghatalmazom-t (név) (anyja neve: születési helye, ideje: lakóhelye), mint a Jelentkező másik szülőjét, hogy a Jelentkező vonatkozásában a évi óvodai felvételre történő jelentkezés, valamint a felvételi eljárás során helyettem és nevemben teljes körűen eljárjon.
Jelen meghatalmazás annak visszavonásáig érvényes.”

Ptk. 4:156. § (1) bekezdése szerint a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők kölcsönösen vagy külön-külön meghatalmazást adhatnak egymásnak arra vonatkozóan, hogy a gyermek vagyonát az egyik szülő a másik helyett kezelje. A meghatalmazás akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták

X. A felvételi lapok aláírására vonatkozó jogszabályok:

A gyermekek nevelésének és életpályájának megválasztása tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) 4:153. § rendelkezései:

- (1) A szülők jogosultak a gyermek nevelésének módját megválasztani.
- (2) A gyermek képességei figyelembevételével a szülők és a gyermek közösen döntenek el, hogy a gyermek milyen életpályára készüljön. (pl.: középiskolai felvétel)
- (3) Az életpálya kijelölésével és ezzel összefüggésben a gyermek taníttatásával kapcsolatban a szülő és a gyermek között felmerülő vitában a gyámhatóság dönt. (pl.: középiskolai felvétel)

A különélő szülők közötti vitás kérdések rendezése tekintetében főszabályként alkalmazandó Ptk. 4:175. § (1) -(3) bekezdései:

(1) A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogaikat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta.

(2) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának (óvodai felvételének) megválasztása.

(3) Ha a különélő szülők egyes, a (2) bekezdésben meghatározott, közösen gyakorolt felügyeleti jogosítványok tekintetében nem tudnak megegyezni, erről a gyámhatóság dönt.

A teljes bizonyító erejű magánokirat a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 325. § (1) bekezdése szerint:

- a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,
- b) két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét - ennek hiányában tartózkodási helyét - olvashatóan is fel kell tüntetni,
- c) az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,
- d) ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,
- e) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el,
- f) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy
- g) olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsol, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és legalább fokozott biztonságú időbélyegzővel látja el.

A szülői felügyeleti jog bíróság általi megszüntetésének hatályos jogi szabályozása a Ptk. 4:191 §-a 1. bekezdés értelmében:

a bíróság megszünteti a szülői felügyeletet, ha:

- a./ a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi, vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti, vagy
- b./ a gyermeket más személynél helyezték el, vagy nevelésbe vették és az a szülő, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek elhelyezésére, vagy a nevelésbe vételre okot adó magatartásán, életvitelén, körülményein önhibájából nem változtat.

A (2) bekezdés értelmében, ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, a bíróság a szülői felügyeletet a szülői valamennyi gyermeke tekintetében megszüntetheti. A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a megszüntető határozat hatálya kihat a később született gyermekekre is.

A (3) bekezdés értelmében, aki szülői felügyeletet megszüntető jogerős ítélet hatálya alatt áll, nem fogadhat örökbe, nem viselhet gyámságot, gyermek nála nem helyezhető el, és – a bíróság, vagy a gyámhatóság eltérő rendelkezésének hiányában – nincs joga arra, hogy a gyermekével kapcsolatot tartson.